№ 13 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s piersyłkaj i dastaŭkaj da chaty. no 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś
wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.
Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak: na 4-aj staranie za radok drobnymi literami —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 13 (105) Hod II. Wilnia, 13 lutaho 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

Trywożnyje wiestki z Rasiei.

Amerykanskaj wajny peunie nia budzie.

12 lutaho.

Zachodni teatr:

Na fronci Ruprechta Bawarskaho na linii ad Serr da Ankr adbity sześć szturmoŭ. Na pałudziennym uschodzi ad Serr pawodłuh planu i biez praszkod pakinuta linija akopoŭ.

Uschodni teatr:

Na fronci Leopolda Bawarskaho ŭziaty pry Kisielinie ŭ pałon 2 aficery i 40 sałdatoŭ, zdabyt 1 kulemiot.

Na frontach erc-hercoga Jozefa i Makienzena—patrulnyje styczki.

Rezultaty blokady Anhlii.

BERLIN (W.T.B.). Jak danosiać z 9 lutaho, za hety dzień zatopleny 7 parachodoŭ i 3 parusnyje karabli. Paśla hetaho zatopleny jeszcze 10 parachodaŭ i 13 parusnych karabloŭ, dy 8 rybałoŭnych parachodoŭ ahulnaj jomkaściu na 32,000 tonn.

ROTTERDAM. „Morning Poste" pisze ab padwodnaj wajnie: Niamieczczyna spadziajecca, szto swajej wajnoj marskich razbojnikoŭ jana prymusić sajužnikoŭ stanuć na kaleni. Kali Niamieczczynie i udasca błokada Anhlii, zaduszyŭszy hołas neutralnych, dyk jasna wyihraje wajnu.

Hroźba hoładu u Francii.

PARYŽ. Francuskaje prawicielstwo liczycca z mahczymaściu, szto s pryczyny blokady da nowaho uradžaju nie chwacie zbožža, jakoha nielha budzie padwiazci moram.

Nabor rekrutoŭ 1918 h.

PARYŽ. Francuski wajenny minister zahadaŭ prawiaści nabor rekrutoŭ 1918 hodu ŭžo ciapier.

82 miljardy na wajnu.

LONDON. „Times" pisze: Bonar Loŭ, jak minister finansoŭ, padaŭ u Nižniuju Pałatu prajekt asyhnoŭki na wajnu 11 miljardoŭ marak. Hetak ad paczatku wajny wajennyje asyhnoŭki dachodziać 82 miljardoŭ marak.

Fiasko Wilsona.

NJU-JORK (W.T.B.). „Associete-de Presse", danosić z Waszyngtonu, szto oficialna kažuć ab tym, szto prajektu konfiskacii niamieckich parachodaŭ nima. Jość nadzieja, szto niepadnaść Niamieczczyny ab palityce Ameryki scześnie.

BERLIN. Pawodłuh peŭnych wiedamaściej s Czyli, badaj usie hazety enerhiczna pratestujuć proci taho, kab Ameryka ŭziała Czyli na abroć.

Demonastracii ŭ Hiszpanii.

MADRYD. Rabotniki i mieszczanie zrabili na hłaŭnych wulicach demonstraciju s krykami: „Nia treba wystupleńnia!" i „Nichaj žywie Niamieczczyna!".

Trywožnaje pałažeńnie ŭ Rasiei.

KOPENHAGA. „Birž. Wied." danosić, szto ŭ maskoŭskaj kwatery deputata Konowałowa adbyłasia waž naja palitycznaja narada, na katoraj, miž inszymi, byli Milukow, kn. Lwow i Czelnokow. Na prawicielstwo napadali wielmi wostra, i nawat umiarkowanyje człeny narady zhodžilisia s pahlami krajniaj apozycii. Cenzura zabaraniła hazetam drukawać pramowy, skazanyje na naradzie.

KOPENHAGA. Ab aposznim zasiedańni Dumy danosiać: U Dumie uzniaŭsia wialiki skandał. Hawaryli hetkije niemahczymyje reczy ab caru i carycy, szto anhlicki i francuski pasły pakinuli swaje loży. Rasieja, jak widać, mała-pa-mału prybližajecca da upadku. Nia treba dziwawacca, kali ŭ adzin piekny dzień uznimiecca rewalucija.

BERN. Paryžski „Journale" pisze: Szczegłowitow admowiŭsia ad marszałkoŭstwa u hrupie prawych. Za jaho namieśnikoŭ liczać b. ministra sielskaj haspadarki, Bobrinskaho, i b. ministra sudoŭ, Makarowa.

Deputata Puryszkiewicza za jaho wiadomuju pramowu ŭ Dumie sajuz russkaho narodu wyklucžyŭ s czysła swaich człenoŭ.

Minister zahranicznych spraŭ Pokrowski i handlu Szachowskoj atrymali otpusk.

Miž Protopopowym i Barkam uzniałasia sporka s pryczyny taho, szto pierszy žadaŭ sekretnych kredytoŭ, a druhi kazaŭ, szto na ich može pazwolić tolki Duma.

Dwajnaja zadacza.

Za ŭwieś czas, jak linija frontu pierasunułasia za Wilniu, my nia mieli s padjaremnaj Biełarusi nijakich wiestak, aprycz adnej: szto ŭ Pieciarburzi jaszcze ŭ pierszaj paławinie taho hodu atkryłosia biełaruskaje tawarystwo pomaczy paciarpieŭszym ad wajny, szto ŭ kamitet t-wa uwajszoŭ rad szyroka znanych u stalicy Rasiei biełarusoŭ, szto t-wo atrymało na swaju rabotu niejkije hroszy. I bolsz niczoha — ni adnej wiestaczki, szto robiać tamaka naszy braty-biełarusy, chto z ich ucaleŭ ad wajenszczyny, chto dalej pracuje na rodnaj niwie. Zdajecca, tak niedaloka ad nas Minsk, dzie ŭ paczatku wajny wychodzili dźwie czasopisi ŭ biełaruskaj mowie: sielska-haspadarski miesiacznik »Sacha« i žurnał „Łuczynka" (dla maładziožy), dzie atkryłasia biełaruskaja kniharnia, paczali drukawacca biełaruskije knižki, asnowana była dramatycznaja drużyna, ładziŭsia klub biełaruski,—a wośže praz stalowuju ścianu sztykoŭ nie dachodzić da nas ni adna wiestka. U cełym rądzi miejsc byli paatkrywalisia addzieły biełaruskaho t-wa pomaczy achwiaram wajny; u Połacku—biełaruskaja kniharnia; ŭ Prazarokach — biełaruskaje kredytnaje tawarystwo,swoj chor dy miejscowy narodny teatr. I ab ich my hetak sama niczoha nia czujem.

Tak i niewiadoma, szto robiać biełarusy ŭ Rasiei, czy rasiejskaje prawicielstwo «cierpić» biełarusoŭ, ci nie.

Hledziuczy na toje, szto robiać u Rasiei ukraincy, ažno zawidna robicca. Cely rad ziemstw: pałtaŭskaje (huberskaje), kremienczuhskaje (pawietowaje), czarnihaŭskaje (pawiet.), dy inszyje — wystupajuć z žadańniami ukrainskich narodnych szkoł. Pawodłuh lozanskaj czasopisi »L' Ukraine« z 25 śniežnia, hrupa ukraincoŭ, miž katorymi jość praf. Hruszewśkij i człen Dumy Aleksandrow, pracuje ciapier pry uczaści praf. Milukowa nad prajektam zakona ab aŭtonomii Ukrainy. I, jak zawieraje »Now. Wr.«, ukrainskuju sprawu maniacca razhledać na adnym z blizkich zasiedańnioŭ Dumy

My nie spadziewajemsia wialikaj udaczy ŭsich hetych starańnioŭ bratoŭ-ukraincoŭ. Ale serce cieszycca, hledziaczy, jak jany pracujuć dla swajho narodu.

A naszy — biełarusy?..

Nie zdarma prewicielstwo zawiało — i to tolki ŭ aposznich hadach— „stołypinskaje" ziemstwo ŭ czaści Biełarusi: ŭ im szczyryje syny narodu naszaho hołasu mieć nie mahli. Nie zdarma wydało jano taki zakon ab wybarach u Dumu, pawodłuh katoraho z Wilenszczyny prachodzili ŭ deputaty Zamysłoŭskije i Maciejewiczy, a z inszych hubernij — czornasocienryje »baciuszki«, czynoŭniki dy biezhałosnyje sielanie. Palityka heta dajszła taho, szto ŭ taki ważny moment, jak ciapieraszni, biełarusy ŭ Rasiei nie majuć trybuny, s katoraj mahli-by pramowić ab swaich prawoch, ab patrebach swajho narodu.

I zatym-to pałažeńnie biełarusoŭ u padjaremnaj czaści naszaj Baćkaŭszczyny hetkaje sumnaje i hetkaje ciažkoje, szto ab ich da nas nie dachodziać nijakije wiestki. I tym wialikszaja zadacza lažyć na naszym hramadzianstwi — z hetaho boku frontu: my pawinny hawaryć pierad usim świetam i ab sabie i ab tych biełarusach, katoryje pakutujuć u Rasiei.

I. Mieleszka.

„Biełaruskaje pytańnie".

U Berlinie u aposznich miesiacach adbywajucca tak-zwanyje «uschodnia-europejskije wieczary», na katorych pradstaŭniki nawuki i palityki czytajuć referaty i abhawarywajuć sprawy krajoŭ Uschodniaj Europy. Na wieczary 15 listapada wystupiŭ wiadomy niamiecki wuczony, specyalist pa etnografii i geografii Uschodniaj Europy, pr. Tritsch. U swaim dakładzie jon, miž inszym, skazaŭ, szto razwiazka polskaj sprawy zatrudniajecca tym, szto apryczpolskaho pytańnia jość cely rad inszych nacyonalnych pytańnioŭ, duża ciesna z im zwiazanych: heta—pytańnie ukrainskaje, **biełaruskaje**, litoŭskaje i žydoŭskaje. Jany **mohuć być razwiazany tolki ŭsie razam.**

U atkrytyje karty.

U palitycy redka možna spatkacca sa szczyraściu, — zatoje szczyryje palitycznyje wystupleńnia majuć asabliwuju cenu. Hetkuju cenu maje i dajszoŭszaja da nas staćcia ŭ III tomie wydawiectwa „Kronika Polska" pad zahałoŭkam „Za polska-rasiejskuju hranicu". Chacia staćcia heta napisana pierad apawieszczeńniem niezaležnaści Polszczy 5 listapada 1916 hodu, ŭsio-ž jana raskrywaje znaczeńnie wystupleń-

nia karonnaho marszałka Niemojowskaho na atkryćci polskaj dzierżaŭnaj rady,—wystupleńnia, ab jakim užo dawoli pisałosia ŭ «Homanie».

Staćcia starajecca piersz za ŭsio dawiaści, szto «ŭ mieżach Polszczy pawinny b apynucca biez nijakaj sporki katalickije ziemli histarycznaj Litwy, biez sumlewańnia nie-maskoŭskije, katoryje ciahnucca da wialikaho polskaho centru—Wilni (!) z wakolicami(!!) i mienszaho centru, jaki ŭžo bolej paddajecca maskoŭskamu nacisku z uschodu, Minska(!!!)» — „Usio, szto tutka my hawaryli ab katalickaj Biełarusi z Wilniaj,—czytajem dalej u staćci,—adnosicca tak sama i da hrodzienskaj huberni, ŭ paŭnoczna-zachodniaj czaści etnohraficzna-polskaj, u paŭnoczna-uschodniaj—biełaruskaj, u pałudziennaj — ukrainskaj...“ «Nacyonalnaja fizyognomija hetaho szmatka kraju biez sumlewańnia pieramienicca zależnie ad nowaho układu palitycznych warunkoŭ jaho bytu. Asuszka Paleskich bałot, uzmacawanyj kełonizacyjnyj ruch na słaba zasielenych abszarach pakinutych wialikaj czaściu prawasłaŭnaho nasialeńnia, twareńnie nowych abaronnych ad uschodu wartaŭniczych punktoŭ—usio heta pamože wytwaryć admienny ad ciapierasznialio charakter Kraju».

Czaho nie daskazaŭ karonny marszałak Polszczy, toje dahawarywaje pamienionaja staćcia polskaho žurnała. Jana nam jasna kaže, szto polskaja palityka kirujecca da zachwatu naszaho Kraju, kab jaho naczysta apalaczyć, asabliwaž tyje jaho ziemli, dzie žywuć prawasłaŭnyje biełarusy i ukraincy. Dla ich nijakaho pardonu. Polszcza nie dała-by, kab Biełaruś zapraŭdy papała ŭ polskije ruki.

Dahetul polskije palityki staralisia ŭhawaryć nam, szto jany choczuć adnaŭleńnia Unii — dzierżaŭnaj jednaści „bratnich narodoŭ“: polskaho, litoŭskaho, biełaruskaho. Ciapier jasna, szto hetkimi hutarkami jany chacieli dajści taho, kab „miaso samo ŭ lapu woŭku uskoczyło“, a jak heta nie ŭdałosia, jany kinuli swaje chitryki i atkryli swaje karty, kliczuczy atkryta da paniawoleńnia „bratoŭ“—biełarusoŭ, litwinoŭ, ukraincoŭ. Jany ŭžo paśpieli abjawić „polskimi“ i Wilniu —adwiecznuju stalicu Litwy i Biełarusi—razam z wakolicami, i nawat naskroż biełaruski prawasłaŭny Minsk! I heta pawinno dla nas służyć za zapawiedź taho, szto jany maniacca z nami zrabić, kali-b im udałosia urwać kusok naszaj ziamli.

Ale hetaho nia budzie! Nia budzie, bo ŭ hety czas, kali ŭwieś świet apawieszczaje wolu dla „małych narodoŭ“, ni adna z wialikich dzierżaŭ nie mahłaby addać nas na zahubu ŭ polskuju niawolu. Nia budzie, bo narod nasz, katory ŭsio jaśniej i jaśniej paczynaje ujaŭlać sabie swaju samabytnaść, nie paddascca gwałtam czużyncoŭ; bo, nawat paniawoleny, budzie pryzywać uwieś świet da zaszczyty swaich prawoŭ na žyćcio, na wolnaje razwićcie, i hołas jaho nie astaniecca biaz otkliku!

A. N.

Wosień.

Niebo pachmurnieło,
Liście pažaŭcieło,
Užo wosień pryjšła.
Chmarka ŭsio za chmarkaj
Honiacca hdzieś šparka,
I hraź napaŭzła.
Doždžyk usio ljeccca,
Wiecier štoś biarecca
Jamčej i jamčej.
Žudaść nahaniajuć,
Zimkaj nas pužajuć,
Jak małych dziaciej.
Wosień nam nie strašna,
Hraź dla nas prałazna:
Zdalejem smahčy
Wosień dy z daždžami,
Zimku s chaładami
I ŭsio praniašci!

W. Lemieš.

U Wilni i wakolicach.

—s—

× **Czarodny numer „Homana“** s pryczyny taho, szto 15.II kanczajecca hod žyćcia hazety, wyjdzie pawialiczeny (6 stranic).

× **Prośba ab wiestki.** Wajennapałonny Jazep Kraskoŭski prosić nas zwiarnucca da naszych czytaczoŭ s prośbaj dać wiedamaści ab jaho žoncy Maryi i bracie Wincentym, jakije pražywali ŭ wioscy Wojsztowiczy, Wisznieŭskaj wołaści.

Wiestki, kali chto maje, prosim padać u Redakciju »Homana«, Zawalnaja 7.

× **Błahaja prywyczka.** Nidaŭna my nadrukawali zamietku ab tym, szto niekatoryje miestowyje apiekuny wiaduć niejkuju dziŭnuju palityku u adnoszeńni da sprawy zdaczy u arendu kwater u pakinutych damoch. Pry hetym my nazwali apiekuna p. Makowskaho, katory paru miesiacoŭ tamu nazad drukawaŭ abwiestki ŭ polskaj hazeci »Dziennik Wilenski« ab wolnych kwaterach, a kali Sajuz Kwaterantoŭ paprasiŭ spiski wolnych kwater dziela biezpłatnaho pasrednictwa u zdaczy ich, p. Makowski wydać spiski admowiŭsia. I woś miž apiekunami znajszoŭsia czeławiek, katory, pawodłuh prywyczki tutejszych »panoŭ« chawacca za śpinu ŭłaści (ŭsio roŭna, jakoj), na publicznaje abwinieńnie nie daŭ publicznaho atkazu, nie apraŭdaŭsia pierad hramadzianstwam, a pabieh da predstaŭnikoŭ niamieckaj ułaści „žalicca“, szto jaho „kryŭdziać“.

Budziem spadziewacca, szto krok hety toj pan zrabiŭ na swaju ruku i szto tawaryszy jaho s Kamisii Apieki nad pakinutymi damami patrapiać pakazać jamu naležnuju darohu.

× **U Sajuzi Damaŭłaśnikoŭ.** Na ahulnym schodzi czlenoŭ sajuza naznaczena czlenskaja składka 3 rubli ŭ hod.

U urad wybrany: Mirski, Kac, Łukaszewicz.

× **Nowyje papierowyje hroszy.** Hetymi dniami wyjduć hatowyje ŭžo niamieckije bumažki pa 20 kap.

Jak nas pawiedamlajuć s peŭnaj krynicy, na nowych wydańniach rasiejskich papierowych rubloŭ pa 25, 10 i 3 rubli buduć nadpisy i ŭ biełaruskaj mowie. Heta — nowy krok da poŭnaho zraŭnawańnia prawoŭ biełaruskaj mowy s prawami inszych krajowych moŭ.

× **Maca dla żydoŭ.** Kab dać żydam mahczymaść atrymać na ich paschu bolsz, czym naznaczena, muki, krup i t. d., adhetul i da wialikadnia im wyliczajuć czwierć dziennaj porcii na tydzień.

× **U I-aj Rabotnickaj Straŭni** palepszenaja porcija abiedu z miasam budzie kasztawać 65 fen.

× **Skoraja pomacz.** Za tydzień ad 30 studnia da 5 lutaho skoraja pomacz dadziena ŭ 76 prypadkach. Karetku skoraj pomaczy wyzywali 46 razoŭ.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 24 fen., pry kupli — 2 m. 28 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **Ubiustwo dziciaci.** U adchodžaje miejsco pry Żydouskaj wulicy 11 kinuli nowanaradziuszahosia chłopczyka. Trup dziciaci wyciahnuli pažarniki. Ab matcy nima nijakich wiedamaściej.

× **Prapała dziaŭczyna.** Z domu Nr. 15, kw. 10 pry św.-Jurskim praspekci prapała Elza Bronisława Jakiel, 20 hadou.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
za dzień z 7 na 8	— 12°	—20,5°
„ „ z 8 na 9	— 5°	— 13°
„ „ z 9 na 10	— 0,9°	— 4,3°

Z USIAHO KRAJU.

Nasialeńnie Biełastoka.

BIEŁASTOK. Czysło žycharoŭ biełastockaho miestowaho okruha dachodzić ciapier 63.000 Pierad samaj wajnoj ich było 120.000. Razam z rasiejcami wyjechali nia tolki czynoŭniki, ale — s pryczyny pieranosu ŭ Rasieju wialikich składoŭ, fabryk i bankoŭ—tak sama i pracawaŭszyje ŭ ich czynoŭniki i rabotniki.

Č czytać jak CZ; Š—jak SZ

Niemač i žyćcio.

(Hl. № 11 „Homana“).

Oj, jakže mnie trudnieńka, jak baluča abchapiła čornaja tuha! Doktar daŭ lekarstwa.— „Usteryc, kaže, ab'jeŭsia“. Ho, i jon choče pakazacca razumnikam! Zaśmiejaŭsia-b ja z jaho, kab śmiech nie daŭ chodu ad mianie... Trudnieńka, ludcy! Trudnieńka mnie ad šumu i bolu haławy, ad jadawitych dumak, što spływajuć čornymi kaplami s piera na papieru i tylhičkajučy biahuć radami ŭ formie jakichś dziŭnych wykrutasoŭ, biahuć, mihaciać rad-zaradam, stranica za stranicaj, tom za... Oj, ratujcie!... Knihi! Knihi! Latuć, hirkajuć, wywiwajučysia siarod chmar pyłu, ŭsio ka mnie... z usich bakoŭ. Jany dušać mianie, ŭpiwajucca ŭ cieła, wysmaktywajuć žyćcio, pływuć pa žyłach i asiedajuć iržoj na sercy. Gwałtu! Ja žyć chaču! Ratunačku!

Hej, šum! Burli macniej, hatujsia, rwi, kryšy čerap na kuski, wyhaniaj dumku—atrutu maju!...

Oj, ratujcie-ž mianie! zachawajcie cieło majo ad knih; jany adabrali dušu, Boha, ludziej, budučynu, a ciapier pryjšli s kasoj: im cieło patrebno. Wo, nalehajuć na hrudzi... Treskajucca, padajucca hrudzi, koleć, reže... šum, bol u haławie, wiasiołkawyje kruhi ŭ wačach. A na dware taja samaja zima... Pył, kopać... Lampa haśnie... Nie! nie haśnie, a kapcić, bo ŭwaliłasia wializarnaja mucha, kudy bolša za tuju dabiazu. Pylnaje pawietre śmiardzić čadam... Łopnuło škło... Ciomna. Ja chaču kryknuć, ale adubieŭ jazyk, skaścianieło horła. Ja aniamieŭ.

. . . .

Z letarhu prabudziŭsia ja ŭ damawinie i uściešyŭsia, što praz jakiś čas biazśledna zhinu, što prabudziŭsia nie na ziamli. Ale chutka uciecha maja pierejšła u najbolšy, biezhraničny žach: ja pačuŭ bunt na mohilcach.

— Ja čyrwaniej ad Nerona, ale z im nia budu ležać.

— Juda bladniejeć prada mnoj, ale ja jaho stydajusia.

— Choć ja prancawaty, ale maja chwaroba prociŭ jaho, jak kapla pierad moram.

— Soram nam! Heta najbłudniejšaje stwareńnie. Won jaho wykinuć z usim, z ziamloj... chaj nas nie paskudzie. Won jaho! Žywa...

. . . .

Praklaćcie, praklaćcie! stahnuŭ ja, biahučy pa ziamli, kudy wočy niasuć.

Praklaćcie ziamli, što pahardžaje mnoj.

Praklaćcie soncu, što niemiłaserna koleć pramieńniami cieło majo.

Praklaćcie ŭsim, usiamu!

Praklaćcie mnie, što žywu siarod usich.

I kačaŭsia ja ŭ mukach, poŭzaŭ wužakaj pa pustoj, biazpłodnaj ziamli i dryžeŭ pierad cieniam swaim, i choć nutro hareło ad smahi, ale pić nia śmieŭ, bo pužaŭsia adbitku swajho ŭ wadzie... Ja chacieŭ pamierci, oj, jak chacieŭ, i bajaŭsia śmierci, bo ŭsia ziemla u mohilcach, bo ŭsie mierćwiaki hidzilisia i hrazili mnie.

. . . .

Ažno apynuŭsia ja na pyšnaj murawie, na miakkaj łuhawoj ataŭcy; biełyje biarozki pryjazna tulili mianie ŭ puchawy cień swoj. Z bielbałota wyjšoŭ čeławiek uwieś u biełym i nios poŭny košyk biełaho mochu. A, padyšoŭšy da mianie, biełу čeławiek pačaŭ hawaryć:

— Našy praščury byli wołaty, wialikaludy: Łamižalezy, Adziniuki, Razwalihory, a najstarejšy ich boh—Białun. Byli u nas susiedzi złydni-zajzdrośniki. Ech, užo i susiedzil najhoršamu worahu nie žadaju... chaj ich... badaj im... Jak pryšli jany k nam u hości, dyk že ž i dali raboty—zaniatak źwiarom, hruhanom, čerwiakom, oj, dali!... A haścili jany nia koratka, nie mała... Ech, chaj ich, badaj im!... Paśla ich radziłasia pahaworka: „puści świniu za stoł—jana na stoł“. Jany ŭkryli nam hrunt kaśćmi, nabili siniakoŭ-wałatowak, atrucili pawietre kryŭdaj. A my?—pytaješ. Hlań, bratka, abhani wokam, skolki rek, rečak, wazior, bałot! Heta ŭsio ad śloz našych, horkich, nieŭściešnych śloz. My płakali šmat, doŭha, płakali ślazmi Jazepa, pradadzienaho bratami, i tapilisia, hinuli u ślezach swaich, i prasili pomačy, łaski. Cha-cha! prasili pomačy, łaski ŭ taho, chto tapiŭ nas. Nia wieryš? i ja nia wieru, ale tak kažuć jany... Wo, čuješ, jak harłaniać, ažno pachrypli: jany kažuć, što my zhinuli, što świet užo ab hetym dačuŭsia, zwyksia; jany nawat mahiłu nasypali, kryž utorknuli; ślaźliwaja biarozka wyrasła, pyrnik zabujaŭ, zapanawała cišyna... śmierć... Ale daj, bracie, wucha... Ślapcy jany! Astaŭsia narod, čuješ, narod astaŭsia, žywieć, s šumam wysypaŭ na tuju mahiłu, jak muraški na murawiejnik wiasnoj, swajej rukoj sam pišeć toŭščezarnuju knihu z zahałoŭkam „Žyćcio“ i molicca, i žywieć, i buduje świetłuju budučynu pawedłuh hetaj knihi swajej. Nu, ale hodzi! Zamučyŭ ja ciabie,—ty štoś mizerna wyhledaješ. Chadziem u chatu pad cień sadočka. Mo' ahuročka z miodam, abo kwasu?...

. . . .

Ech, nie bajusia ja ciepier śmierci, ale žyć chaču, oj, jak chaču! bo zajzdruju žywym, bo ja azdarawieŭ, znajšoŭ Boha, wylečyŭ ziamlu, sonce, ŭwieś świet...

„Ach, ty, Juračka, što nia ženišsia:
Pryjdzie zimačka, dzie padzienieššia?...“

Žywi, biełarus!...

L. R.

1905 h.

Papaŭsia.

GIEDROJCI, Malack. paw. Sielanin Jazep Biedulski ŭ tym hadu służyŭ za ahienta ŭ žandaroŭ i pamahaŭ ławić tajna tarhawaŭszych sielan. Ureszci jon nadumaŭsia sam wystupać za žandara. 10 studnia niedaloka ad Popiszek, Szyrwinckaho paw., jon zadsierżaŭ sielan, uziaŭ ad ich paszparty, hroszy, a ŭreszci i kaniej. Wilenskim akružnym sudom za aszukanstwo i gwałt Biedulski zasudżen na 1 hod 3 mies. ŭ wastroh. Jaho »taŭmacz« Gudowicz zasudżen na 6 mies.

„Hroszy myszy zjeli".

JELENIEWO. Adzin tutejszy sielanin schawaŭ pad strechaj, abiarnuŭszy ŭ karton, usie swaje hroszy — kala 500 rub. bumažkami. Kali ŭ jaho hetymi dniami rabili obysk, žandar znajszoŭ karton, prahryzieny myszami, a ŭ im pahryzienyje bumažki.

Nowy administracyjny razdzieł.

KOŬNA. 1 lutaho adbyŭsia nowy razdzieł na pawiety niamieckaho upraŭleńnia „Litwa". Pawiety Bejsagolski, Jurburski, Janoŭski i Juszyncki kasujucca. Ich ziemli dałuczajucca da susiednich pawietoŭ.

Upraŭleńnie „Litwa" budzie składacca ciapier z 20 pawietoŭ. Kowienski pawiet pawialiczen blizka utraja. Miesto Janow należyć da Wiłkamirskaho pawietu.

Wywaz kusiej u Niamieczczynu.

SZYŁELI, Pojursk.p. Niamieckaje upraŭleńnie „Litwa" naładziło tut hadoŭlu husiej u wialikim czyśle. Ich adhetui budué wiażci ŭ Niamieczczynu.

Kursy dla sanitaroŭ.

SUWAŁKI. Pawietowy urad Suwałki naładziŭ byŭ ad 28 śnieżnia da 4 lutaho kursy dziela dabrawolnaj sanitarnaj służby. Na ich wuczyłosia 17 mužczyn i 6 kabiet.

Pieranos sudowaho okruha.

LIBAWA. Mitaŭski sudowy okruh ad 1 śnieżnia 1916 hodu pieranie-sien u Libawu i złuczen z Libaŭskim sudowym okruham.

WIESTKI Z RASIEI.

—

Rasieja i wystupleńnie Ameryki.

BERN. Roznyje rasiejskije hazety piszuć, szto amerykanska-niamieckaja wajna dla Rasiei zusim nie žadanaja. „Utro Rossii" adznaczywaje, szto u prypadku wajny ŭsia pramyszleńnaść Ameryki budzie pracawać tolki dla swajej baćkaŭszczyny, a heta budzie wialikaja strata dla sajužnikoŭ. Dyj pry uzmacawańni wajennych sił Ameryki Japonija tak sama spynić dastaŭku czužym wajennych materjałoŭ, bo niedawierje i konkurencija miž Amerykaj i Japonijej — nadta wialikije.

Narada sajužnikoŭ.

LUGANO. „Corr. d. Sera" danosić, szto na naradzi sajužnikoŭ u Piaciarburzi majuć być zrobleny ważnyje pastanowy. Lord Millner skazaŭ žurnalistam, szto jednaści ŭ operacijach sajužnikoŭ pieraszkadżaje wialikaja adlehłaść i raskinutaść frontoŭ.

AMSTERDAM. Na konferencii ŭ Piaciarburzi wyjawiłisia hetkije surjoznyje niedarazumieńnia, szto rezultaty jaje roŭnyje nulu. Anhlija nia chocze dać Rasiei finansowaj padmohi, bo ja na napružaje usie swaje siły dziela siabie, kab udaczna zakonczyć wajnu. Francija, śledam za pazyczenymi ŭžo miljardami, nia chocze pasyłać nowych, — a Rasieja, paczynajuczy ad 1916 hodu, paddzierżywaje wajnu badaj tolki rukami sajužnikoŭ.

Dziŭny apetyt.

PIECIARBURH. U „Russk. Inw." u № z 22 studnia „Sibiriak" miž inszym pisze:

„Dzieła ŭsiesławianskaj karyści maje biazspornuju wahu žadańnie, kab abodwy skłony Karpatoŭ byli-by ŭ sławianskich rukach. Hetaho možna dajści tolki dałuczyŭszy da Rasiejskaj dzieržawy Uhorskuju Ruś i zbudawaŭszy Czeska-Słowackuju dzieržawu".

Chwaroba Brusiłowa.

BERLIN. Pawodłuh rasiejskich hazet, hienerał Brusiłow zachwareŭ. Jak kažuć, pałažeńnie jaho dawoli surjoznaje. U aposzniuju niadzielu pa zaŭodu wyszejszaho duchawienstwa adbywalisia ŭ cerkwiach modły za jaho zdaroŭje.

Hałodnyje bunty.

SZTOKHOLM. »Riecz« pisze: Nasialeńnie niekolkich wiosak u wakolicach Chersona, dajszoŭszy ad hoładu da rospaczy, zawaliło kamniami i kałodami relsy, zatrymało pojezd i zusim razhrabiło jaho. Wajennaja warta hladzieła na heta, nie mieszajuczysia.

Represii rastuć.

SZTOKHOLM. S Piaciarburha danosiać, szto b. dumskaho deputata Predkalna aresztawali i pasadzili u wastroh. Aresztowan takže supracoŭnik adnej rabotnizkaj hazety. Iduć represii proci sajuza metalistoŭ.

Sazyŭ prawadaŭczych ustanoŭ.

SZTOKHOLM. Duma i hasudarstwiennaja Rada, jak zajawiŭ marszałak ministroŭ Golicyn, buduć sazwany 27 lutaho.

Pratesty pressy.

CURYCH. „Now. Wr.", „Riecz" i „Utro Rossii" pratestujuć proci naznaczeńnia rumynskaho karala za hłaŭnakamandujuczaho i rasiejskaj armijej u Rumynijej.

Znosiny Rasiei sa Szwecijej.

SZTOKHOLM. Miž szwedzkim i rasiejskim prawicielstwami iduć pierehawory ab ruchu paromoŭ s pojezdami miž Kap Elskjer (Szwecija) i Bałtyckim Portam (kala Rewela).

Niaczutaje lichadziejstwo.

SZTOKHOLM. Biudżetnaja kamisija Dumy wykryła straszennyje planowyje ubiŭstwy ssylnych u Sibiry. Cheŭra ŭbiŭcoŭ mieła znosihy z ułaściami, katoryje dawali jej instrukcii.

Z usiaho świetu.

„Wiesna małych narodoŭ".

WIENA. Urad ukrainsk. narodn. sajuza, katory baronić interesy rasiejskich ukraincoŭ zahranicaj, zwiarnuŭsia da amerykanskaho pasła ŭ Wienie s piśmom, U tym piśmie, apirajuczysia na apawiesczeńni Wilsonam pryncypa woli dla małych narodoŭ, jon zwiertaje uwahu prezydenta Wilsona na pałažeńnie 35 miljonoŭ ukraincoŭ, jakije pakutuć pad rasiejskim jarmom i pazbaŭleny najmienszych prawoŭ. U zaniatych rasiejcami czaściach Halliczyny i Bukowiny, dzie pad Aŭstryjej ukraincy mieli poŭnuju wolu, Rasieja, jakaja abwiesczaje, szto jana wajuje za wyzwaleńnie aŭstryjackich sławian, wiadzie wajnu proci ŭsielakich prajaŭ ukrainskaho žyćcia i zabaranila nawat užywać ukrainskuju mowu. Ukraincy Rasiei majuć nadzieju, szto žadańnie rasiejskich ukraincoŭ zdabyć niezaležnaje dzieržaŭnaje žyćcio znojdzie paddzieržku u prezydenta Wilsona zhodnie s prynycypam, wyłožanym u wiadomym piśmie jaho da senatu.

Zakryćcie ukrainskaj hazety.

Dzieła aświedamleńnia niamieckaho hramadzianstwa u Aŭstryi i Niamieczczyni ab ukrainskaj sprawie ukraincy wydawali ŭ Wienie hazetu ŭ niamieckaj mowie «Ukrainische Nachrichten». S pryczyny taho, szto pry ciapieraszních warunkach nielha na hetym hrunci baranić ukrainskuju sprawu tak, jak wymahaje sumleńnie wydaŭcoŭ, jany na 100-ym numery zakryli swaju hazetu i maniacca zamiest jaje wypuskać peryodyczna braszury ŭ niamieckaj mowie ab ukrainskich pytańniach.

Spahadajuczy bratom-ukraincam s pryczyny utraty ich orhana, my wyjaŭlajem swoj žal s pryczyny zakryćcia hazety i zatym, szto «Ukr. Nachrichten» baranila i naszu sprawu—sprawu bielaruskaho narodu, jakuju naszy worahi starajucca wystaŭlać pierad centralnymi dzieržami u falszywym aświetleńni.

Zudermann ab litwinoch.

Najbolsz wydatny s suczasnych niamieckich dramaturhoŭ, Zudermann, paŭhodu tamu nazad paczaŭ pisać zbornik litoŭskich apowieściej. Ab swajej raboci jon skazaŭ žurnalistam hetak:

„Tut zbiraju ja ŭsio, szto mnie wiadoma ab narodzi, miž katorym ja radziŭsia. Ja dumaju, szto pryłuczeńnie troch miljonoŭ litwinoŭ, žyŭszych pad Rasiejej, da 100.000 prażywajuczych dahetul na ziamli niamieckaj daść im pawialiczenyje prawy na žyćcio".

TEŁEHRAMY.

Niamieckije apawiesczeńnia.

9.II. Zachodni teatr:

U zawaroci Ipra i Witczeta i ad Ankr da Sommy wostraja artyleryjskaja bitwa. Anhliczanie pry Serr adbity. Pry Belkur my utracili czaść terytoryi. Na poŭnaczy ad lesu S.-Pjer Waast anhliczanie na wuzkim adrezku ŭwarwalisia ŭ naszy pieradnije akopy. Miž Maasam i Mozelem, pry Flere, adna nasza rota ŭwarwałasia ŭ trejciuju francuskuju liniju i prywieła 26 pałonnych.

Uschodni teatr:

Ad Dźwiny da Dunaju—biez znacznych bitw.

Makiedonski front: Niczoha nowaho.

—

U studni miesiacu my utracili 34 samaloty. Francuzy, anhliczanie i rasiejcy utracili 55 samalotoŭ, u tym liku 26 u naszych linijach. 3 prywiaznyje latuczyje szary upali palucaysia.

10.II. Zachodni teatr.

Na fronci Albrechta Wiurtembérskaho i na fronci Ruprechta Bawarskaho uzmacawany ahoń artyleryi. Nastupleńnia silnych anhlickich atradoŭ na poŭdni ad Saji skroź adbity.

Front niamieckaho Naślednika: Na zachodnim bierazi Maasu silny francuski ahoń. Na ŭschodnim bierazi na Piercowym chrybcie adbito francuskaje nastupleńnie. Pry Wo, na poŭnaczy ad S. Miel, naszy patruli ŭwarwalisia ŭ akopy worahoŭ i zrujnawali ich.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Na paŭnocznym zachodzi ad Stanisławowa planowaja operacija dała nam 17 pałonnych i 3 kulemioty.

Na inszych frontach—niczoha wydatnaho.

11.II. Zahodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Na zachodzi ad Lili, naabapoł kanału Labasse i ŭ paŭnocznaj czaści wakolic Sommy wostraja artyleryjskaja bitwa.

Na paŭnocznym bierazi Ankr anhliczanie atakawali wialikimi siłami na paŭnocznym uschodzi ad Bomon, a na paŭdziennym bierazi Ankr—na ŭschodzi ad Grankur i słabymi siłami na poŭnaczy ad Kurselet. La darohi s Pioisje ŭ Bokur jany ŭwarwalisia na szyryni adnej roty. Na inszych miejscoch jany skroź adbity, czaściu sztykami.

Front niamieckaho Naślednika: Na lewym bierazi Maasu ahoń krapczeŭ, ale atak nie było. U lesi Aji, na paŭnocnym uschodzi ad S. Miel i naabapoł Mozeli byli francuskije ataki, katoryje adbity ahniom i sztykami. U razwiedkach i ŭ bitwach na pawietry naszy latuczyje eskadry zahnalisia daloka za front worahoŭ.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Bajewaja rabota paśla pamienszeńnia marozoŭ szmat-dzie uzmacawałasia. Kala Pastaŭ, na poŭnaczy ad woziera Narocz i na paŭdziennym uschodzi ad Złoczowa adbity rasiejskije patruli. Na niźnim ciaczeńni Stochoda naszy patruli wychapili z akopoŭ worahoŭ niekolki pałonnych.

Na frontach erc-hercoga Jozefa i Makienzena, aprycz patrulnych i artyleryjskich bitw, wydatnych prypadkoŭ nie było.

Makiedonski front: Na paŭnocznym zachodzi ad Manastyra i na paŭdziennym zachodzi ad woziera Dojran adbity anhlickije i francuskije nastupleńnia.

Wajna na pawietry.

BERLIN (W.T.B.). Da kanca studnia zniszczeny 1002 samaloty worahoŭ, cennaściu kala 50 miljonoŭ marak. Zabity abo ŭziaty ŭ pałon 1700 latunoŭ worahoŭ.

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 10.II. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.).

Italjanski teatr: U wakolicach Gercu ŭ naszych operacijach uziaty ŭ pałon 15 aficeroŭ i 650 sałdatoŭ, zdabyty 10 kulemiotoŭ, 2 minamioty i szmat inszych materjałoŭ.

WIENA. 11.II. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: U wakolicach Gercu iszli bitwy ŭ akopach. Kotrataki worahoŭ byli adbity. Uziaty 350 pałonnych.

Italjanskije latuny skinuli bomby na Tryest, Budžia, San-Rokko i Obczynu.

Pry Tolmejnie my ŭziali 42 pałonnych. Ataka worahoŭ pry Sztipser-Joch adbita krywawa.

Razryu miž Amerykaj i Niamieczczynaj.

WASZYNGTON. Senat bolszaściu 78 proci piaci hałasoŭ paćwiardziŭ razryŭ dyplomatycznych znosin Ameryki z Niamieczczynaj.

LONDON. «Morning Post» danosić z Waszyngtonu, szto wajennaja pomacz Ameryki sajuźnikam wyjawicca tolki na mory.

NJU-JORK. U Ameryce paczałasia szyrokaja propahanda proci wajny na hrunci zajawy Wilsona, szto jon usio jaszcze maje nadzieju abminuć wajennaje wystupleńnie.

LUGANO. «Corr. d. Sera» pisze, szto nielha lisznie spadziewacca na uczaście Ameryki ŭ suświetnaj wajnie. Staronniki mira ŭ Ameryce naprużajuć usie siły, kab niedapuścić wajennaho wystupleńnia. Jany zaarendawali ŭ-wa ŭsich hazetach pa poŭ stranicy dziela swaich adozw, sazywajuć narodnyje sabrańnia i asabliwa starajucca nastroić proci wajny rabotnikoŭ.

BERLIN. Z Nju-Jorku danosiać, szto Brajjan na adnym ludnym schodzi zažadaŭ, kab amerykanskije parachody pławali za miežami błokady. Wyjaśnieńnie niedarazumieńnia miž Amerykaj i Niamieczczynaj možna adłažyć na hod. Deputat Miller za heta damahaŭsia aresztu Brajjana, winawaciuczy jaho u zdradzi hasudarstwa.

WASZYNGTON. Wilson zahadaŭ usim czynoŭnikam pilna ścierahczysia ŭsiaho, szto mahło by dać Niamieczczynie asnowu žalicca.

WASZYNGTON (Reŭter). Wajennaja kamisija senatu wyskazałasia za prajekt zakona, kab usie hramadzianie-mužczyny ad 19 da 26 hadoŭ służyli 6 miesiacoŭ u armii abo u flocie.

B. prezydent Taft wystupiŭ za zawiadzieńnie ŭ Ameryce wajennaj pawinnaści.

ŽENIEWA. Amerykanski prafesar Herronn pisze ŭ „Journale de Geneve», szto ŭ Waszyngtonie nie majuć jasnaho predstaŭleńnia ab sile Niamieczczyny. Niamieczczyna panuje ad Hamburga da Bahdadu.

NJU-JORK. Kali Niamieczczyna ŭczynić wyrazna warožyje kroki proci amerykanskich karabloŭ, dyk Wilson ab hetym zajawić Kongressu. Jon nia budzie žadać formalnaho abjaŭleńnia wajny, ale paprosić pazwolić jamu ŭczynić kroki dziela zaszczyty amerykancoŭ.

Dwa amerykanskije hruzawyje parachody wyjechali z Nju-Jorku u Anhliju.

WIENA. Jak danosiać s peŭnaj krynicy, ciapier adbywajucca pierehawory miž aŭstryjackim uradam i Amerykaj, kab amerykancam dać mahczymaść baspieczna jechać pa Siarodziemnym moru. Berlin hodzicca pajści na sustrecz hetamu, paskolku heta dapus kaje uzmacawanaja padwodnaja wajna.

Fiasko Wilsona.

KOPENHAGA. «Ekstrabladet» pisze: Wilson pryzywaŭ małyje neutralnyje dzierżawy pajści śledam i razdzialić los Serbii, Czornahoryi i Rumynii. Ameryka chocze abjawić Niamieczczynie wajnu tak, kab Danija, Norwehija, Szwecija, Hołandija, Szwejcaryja i Hiszpanija niaśli cižar i niebaspieku hetaj wajny.

SZTOKHOLM (W.T.B.). U nocie szwedzkaho prawicielstwa z atkazam, addadzienaj amerykanskamu pasłu, miž inszym haworycca: «Dziela taho, kab spynić usio błahoje, szto niasie wajna, Ameryka, na žal, wybrała darohu, jakaja ĭplareczyć prynoypam szwedzkaho prawicielstwa, katoryje jano tolki tady može zmianić, kali taho buduć wymahać žyćciowyje intetesy i hodnaść staronki.»

BERN. Szwejcarskaje prawicielstwo pasłało Wilsonu notu, ŭ jakoj tłumaczacca pryczyny, katoryje nie pazwalajuć Szwejcaryi naruszyć neutralnaść.

MADRYD. Minister zahranicznych spraŭ addaŭ amerykanskamu pasłu atkaz, szto Hiszpanija nia može zmianić swajej palityki ŭ adnosinach da wajujuczych dzierżaŭ.

KOPENHAGA. «Kjebenhavn» pisze:

„Pałažeńnie eŭropejskich neutralnych dzierżaŭ — takoje, szto jany prymuszeny liczycca sa zdolnaściu Niamieczczyny pry pomaczy padwodnaj wajny szybka zwajewać Anhliju. Kali heta akažecca niespaŭnimym, dyk neutralnyje hasudarstwy pojduć na sustreczu katastrofy".

ŽENIEWA. Francuskaja oficyoznaja pressa paczynaje hrazić neutralnym dzierżawam. Sajuźniki buduć prymuszeny ŭczynić kroki, katoryje prymusiać neutralnyje hasudarstwy pakinuć ich „niewyraznuju palityku".

RYM. Hazeta Papieža „Osservtore Romano" danosić, szto neutralnyje prawicielstwy razhledajuć prajekt zusim spynić parachodny ruch i hetym pryblizić kaniec wajny.

BERN. Nota da amerykanskaho prawicielstwa pazywajecca na zajawu s 4.III.14 ab neutralnaści Szwejcaryi. Adstupleńnie ad neutralnaści, z pryczyny geograficznaho pałažeńnia Szwejcaryi, zrabiło by jaje teatram wajny, atkrytym dla ŭsich. Z hetaj pryczyny Szwejcaryja nia može pajści za predłažeńniem Wilsona.

Błokada Anhlii.

LONDON (W.T.B.). U tronnaj pramowi pry atkryćci parlamentu, miž inszym, było skazano:

„...Maje armii zusim pryhatawany da bitwy na ŭsich wajennych teatrach. Ja wieru, szto ich starańnia dawiaduć wajnu da pabiednaho kanca".

U atkazie na tronnuju pramowu Askwit nazwaŭ niamieckuju błokadu Anhlii palitykaj wyjawiŭszajsia dzikaści.

Bonar Loŭ skazaŭ, szto ŭ wajennym pałažeńni jość usie znaki pawarotu na karyść sajuźnikoŭ „...Anhlickije i francuskije sałdaty moralna szmat wyszej stajać za worahoŭ".

RIO-DE-ŽANEJRO. Parachodnyje znosiny z Europaj spynilisia.

SZTOKHOLM. Aświedomlenaja asoba, pryjechaŭszaja na szwedzkim parachodzi ŭ Geteborg, zawieraje, szto u prypadku strymańnia padwozu ŭ Anhlii chwacie spažyŭnych praduktoŭ najbolsz na 4—5 miesiacoŭ.

LONDON. Reŭter danosić, szto 6 i 7 lutaho zatopleny 27 parachodaŭ jomkaściu na 60.000 tonn.

CHRYSTYANIJA. Karabiel Tor II, jeduczy u Anhliju s 13.000 boczek kitowaj tłustaści, zatoplen.

HAAGA. Hołandzki minister sielskaj haspadarki, tarhoŭli i promysłoŭ zajawiŭ, szto jon nia wypuścić niwodnaho hołandzkaho karabla, katory chacieŭby pa darozi zajechać u Anhliju.

NJU-JORK. Pa zahadu prawicielstwa, nadalej ab wyjeździe karabloŭ niczoha apawieszczać nia buduć.

HAAGA. «Vaterland» drukuje staćciu, ŭ jakoj haworycca ab mahczymaści ŭ ahraniczenym czasi zniszczożyć tarhowy flot sajuźnikoŭ padwodnymi łodkami.

Spis wajena-pałonnych naszaho kraju.

Z Wilni i Wilenskaj huberni.

Tabor dla wajenna-pałonnych Wahn.

Binkiewicz Michaił, Butrymy.
Blizmiak Iwan, Wilnia.
Bujko Sylwestar, Ostroŭ.

Tabor dla wajenna-pałonnych I, Tr. Ueb. Pl. Münsingen.

Borejko Bronisłaŭ, Zredniapa.
Akinis Anufry, Nowo-Mikowa.
Akuszka Piotr, Tryby.
Budrewicz Stanisłaŭ, Suszyszki.
Borodziejewicz Iwan, Oszmiana.
Dawleszeŭski Lawon, Holinka.
Dunajeŭ Jan, Iwje.
Duniej Jan, Zorczeniaty.
Hurski Bronisłaŭ, Krakuni.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.